

PSYKIATRISKA RIKSFÖRENINGEN
FÖR SJUKSKÖTERSORS TIDSKRIFT

Psyche

NUMMER 1 2015



**PSYKIATRI I LEVANDE
GESTALTNING**

**SOCIALPSYKIATRISK
VISION**



Psykiatriska
Riksföreningen
för Sjuksköterskor

NYTT UTSEENDE

Som du märker fortsätter vi att utveckla och justera utseendet på Psyche i samband med bytet av tryck och formgivning. Hör gärna av dig till redaktionen och berätta vad du tycker.

SEBASTIAN GABRIELSSON
CHEFREDAKTÖR

INNEHÅLL

PSYKIATRI
i levande gestaltning



SKAMMENS ANSIKTEN OCH LÅNGTAN EFTER LIV



SOCIALPSYKIATRISK
VISION
i specialistsjuksköterske-
kompetens
inom psykiatrisk vård



Psyche

Psyche är Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskors (PRF) tidskrift som utkommer med fyra nummer per år. Tidningen distribueras till medlemmar och prenumeranter och används för att marknadsföra föreningen. Psyche speglar och bevakar psykiatrisjuksköterskans verksamhetsområde och är föreningens ansikte och kommunikationsmedel internt och externt.

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Sebastian Gabrielsson

Kontakt
Psyche c/o Sebastian Gabrielsson
Aprikosvägen 7, 961 48 Boden
070-548 38 64
sebastian.gabrielsson@psykriks.se
www.psykriks.se

Utgivningsplan 2015
Nr 1 vecka 11, nr 2 vecka 23,
nr 3 vecka 40 och nr 4 vecka 50.

Prenumerera
Prenumerationspris för 2015 är 400:-/år (inom Norden 450:-/år). Teckna prenumeration via PRF:s hemsida www.psykriks.se eller kontakta prenumerationsansvarig Ewa Langerbeck om du har frågor: ewa.langerbeck@psykriks.se

Annonsera

För information och annonsbokning kontakta Sebastian Gabrielsson: sebastian.gabrielsson@psykriks.se

Tryck och formgivning
Ågrenshuset, Bjästa
www.agrenshuset.se

Redaktionen ansvarar ej för insänt, ej beställt material samt förbehåller sig redigeringsrätt. Den som sänder in material förutsätts medge elektronisk lagring/publicering.

ISSN 0283-3468



Missade inte PRF:s årskonferens 2015!

R

edan har ett år gått sedan Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor firade 50-årsjubileum i samband med årskonferensen i Göteborg. Ett år går fort och nu är det återigen dags. I år träffas vi på Akademiska sjukhuset i Uppsala den 19-20 mars och temat är "Delaktighet och utveckling". Årskonferensen kommer att ha två parallella spår för att skapa möjligheter för så många psykiatrisjuksköterskor som möjligt i landet att förmedla sitt budskap och för att deltagare på konferensen ska kunna välja de presentationer som de har störst intresse av. Förberedelserna inför konferensen pågår för fullt i skrivande stund.

I Sverige finns ca 5 100 sjuksköterskor specialiserade inom psykiatrisk hälso- och sjukvård. Av dessa är cirka 600 medlemmar i Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor. Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor vill vara en kreativ mötesplats som utvecklar professionen och utgör en stark röst i samhällsdebatten. Sveriges psykiatrisjuksköterskor, svensk psykiatrisk omvårdnad, patienter som vårdas i svensk psykiatrisk hälso- och sjukvård, övriga professioner verksamma inom psykiatrisk hälso- och

sjukvård i Sverige och myndigheter som arbetar med frågor som rör Svensk psykiatrisk hälso- och sjukvård har allt att vinna på att Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor är representerad när avgörande beslut fattas. För att PRF ska kunna vara representerat i alla pågående processer där vi efterfrågas behövs att fler psykiatrisjuksköterskor från alla olika inriktningar från hela landet engagerar sig aktivt.

Ett aktivt medlemskap i Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor kan vara ett viktigt steg för att möjliggöra de förändringar du vill se i den psykiatriska hälso- och sjukvården. Jag är förvissad om att omvårdningsperspektivet fordras i samtliga förändrings- och utvecklingsprocesser som pågår inom svensk psykiatrisk hälso- och sjukvård så hör av dig med konstruktiva idéer. Vi finns på www.psykriks.se och i sociala medier.

ORDFÖRANDE HAR ORDET



HENRIKA JORMFELDT
ORDFÖRANDE, PSYKIATRISKA RIKSFÖRENINGEN FÖR SJUKSKÖTERSKOR

Vi ses på årskonferensen i Uppsala
den 19-20 mars, varmt välkommen!

Psykiatri i levande gestaltning

text ANJA SÖDERBERG

Kan professionella skådespelare hjälpa sjuksköterskestudenter till kunskap om psykiatriska sjukdomstillstånd? Psykiatrisjuksköterskan och universitetsläraren Anja Söderberg beskriver erfarenheterna av ett pedagogiskt utvecklingsprojekt vid Luleå tekniska universitet.

PÅ AVDELNINGEN FÖR medicinsk vetenskap på Luleå tekniska universitet har vi de senaste två terminerna arbetat med ett pedagogiskt utvecklingsarbete inom områdena psykiatri och geriatrik. Vi har valt att ta in professionella skådespelare som gestaltar psykiatriska och geriatriska patienter, och kallar vårt projekt Psykiatri och geriatrik i levande gestaltning.

I grundutbildningen till sjuksköterska ingår under termin fyra kursen Psykiatri, Geriatrik, Neurologi och Rehabilitering, där målet är att studenterna efter genomgången kurs ska kunna förklara, reflektera och i samarbete med

medicinsk expertis kunna planera, utföra och utvärdera behandling vid dessa sjukdomstillstånd. Fram tills vi påbörjade vårt utvecklingsarbete under höstterminen 2014 har kursen enbart varit teoretisk utan praktiska moment, och studenternas nedlagda tid på kursen har utvärderats som liten. I kursen som kommer efteråt ska studenterna ut på verksamhetsförlagd utbildning inom psykiatri och geriatrik och förväntas då ha goda kunskaper och förberedelser för att kunna genomföra denna på en godkänd nivå. Många studenter är nervösa inför den verksamhetsförlagda utbildningen och

uttrycker stor osäkerhet inför att möta patientgruppen. Med detta som bakgrund såg vi ett stort utrymme och potential för utveckling av kursens innehåll, och vår utgångspunkt var att praktiska moment är av högt pedagogiskt värde för att öka studenternas kunskap, förståelse och trygghet både inför kommande verksamhetsförlagd utbildning men även yrkesliv.

Möte i trygg miljö

Psykiatriska sjukdomar innefattar en mängd symtom såsom vanföreställningar, hallucinationer, ångest och nedstämdhet.

Psykiatriska sjukdomar innefattar en mängd symtom såsom vanföreställningar, hallucinationer, ångest och nedstämdhet...

Anja Söderberg är specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård och magister i omvårdnad. Hon arbetar som universitetsadjunkt vid avdelningen för medicinsk vetenskap, institutionen för hälsovetenskap, Luleå tekniska universitet.



Dessa finns beskrivna i kurslitteraturen och berörs även under föreläsningar, men få studenter har förståelse för hur dessa symtom kliniskt yttrar sig och vilken betydelse dessa har för de personer som kommer i kontakt med vården och sjuksköterskan som möter dem. Inom psykiatrin saknas exempelvis blodprover och röntgenundersökningar som kan säkerställa en diagnos och sjuksköterskans förmåga att förstå och bedöma ovan nämnda symtom är av största vikt för att kunna planera en adekvat vård för patienter i psykiatrisk vård. Detta ledde fram till vår ▶

► pedagogiska idé att låta professionella skådespelare gestalta patienter som studenterna får möta i en trygg lärandemiljö, och att momentet även fungerar som ett examinationstillfälle där studenten bedöms utifrån aktivt deltagande och förmåga att uppvisa kunskap genom diskussion och reflektion.

Vi har under planering och utförande av vårt utvecklingsprojekt utgått från den övergripande pedagogiska idé som finns på Luleå tekniska universitet. Det övergripande syftet med utbildningen och de kompetenser som krävs för att studenten så småningom ska fungera som en självständig aktör introduceras tidigt. Arbetslivsanknytning är ett område som kan underbyggas med hjälp av lämpliga läraaktiviteter. De olika läraaktiviteterna syftar till att hjälpa studenten att bearbeta sin kunskap och leder även till att det blir tydligt för lärare och examination hur väl studenten har uppfyllt målen. Vidare finns beskrivet att vi människor lär oss till 80 % av vad som tillämpas i verkliga livet, jämfört med 10 % av vad vi läser. Dessutom lär vi oss till 70 % av vad vi pratar med andra om.

Eftersom en central del av sjuksköterskans arbete är att möta patienter, göra korrekta bedömningar och utifrån detta planera en adekvat vård, ansåg vi att ett praktiskt patientmöte tydligt fokuserar på de kompetenser som studenten kommer att behöva som en självständig aktör, både inom kommande verksamhetsförlagda utbildning och slutligen som legitimerad sjuksköterska. Som tidigare nämnts kan det vara svårt att förstå vad psykiatriska symtom verkligen innebär genom att endast läsa om dem och ta del av föreläsningar, och vårt projekt syftar till att stötta studenternas bearbetning av kunskap som de inhämtat från litteratur och föreläsningar.

När det gäller praktiskt genomförande börjar vi lärare med att

formulera de patientfall som ska behandlas under seminarium med skådespelarna. Därefter sker ett möte med aktuella skådespelare och fallen diskuteras, därefter repeterar skådespelarna själva inför seminarium. Studenterna förbereder sig genom föreläsningar, dugga, arbete med skriftliga patientfall, resurstid med kurskamrater och lärare samt litteraturstudier. Vid själva seminarietillfället är studenterna indelade i mindre grupper och fem psykiatriska patientfall behandlas under respektive seminarium. Studenten får en kort information om patienten hen ska möta och i vilken situation de befinner sig i, i direkt anslutning till patientmötet. Därefter sker ett cirka fem minuter långt patientmöte. Övriga studenter och lärare sitter med i rummet och observerar mötet. När mötet avslutats sker en gemensam diskussion och återkoppling i gruppen. Studenterna ger feedback till varandra och lärare ställer frågor rörande patientfallet med fokus på symtom, diagnos, bedömningar och hur patientmötet upplevdes. Dagen efter sker en gemensam reflektion på en och en halv timme tillsammans med lärare där studenterna får en chans att berätta om och diskutera sina upplevelser.

Vikten av reflektion

Vi genomförde vårt projekt för första gången under höstterminen 2014, och en andra omgång pågår under vårterminen 2015. Vi har hittills mycket positiva erfarenheter av projektet, och studenterna har upplevt momentet som givande. Vi har fått in utvärderingar där studenter bland annat uttryckt de fått en känsla för vilka svårigheter de kan tänkas möta, och att det varit givande att reflektera över dessa möten både när de själva träffat "patienten" men även när andra i gruppen var den aktiva i själva mötet. Vikten av reflektion lyftes upp som ett sätt att öppna upp sitt eget sätt att vara och agera i olika situatio-



ner, vilket sågs som en stödjande faktor för kommande profession. De har också beskrivit att det varit "jätteroligt och lärorikt" under själva seminarietillfället, och även att motivationen att läsa på och inhämta kunskap har stärkts då de visste att de skulle få träffa en person med psykisk sjukdom under seminariet. Även lättnad

över att ha fått pröva bemötande och reaktioner under former där det inte finns någon risk för att verkliga patienter far illa lyftes upp i utvärderingen.

Vi har blivit beviljade medel från Luleå tekniska universitets pedagogiska fond för att kunna fortsätta och utveckla vårt projekt under kommande terminer. Vår

övertygelse är att detta pedagogiska projekt är överförbart till alla utbildningar där möten med människor ingår i någon form. Vi har dessutom en förhoppning om att projektet kan väcka ett ökat intresse hos studenterna att arbeta inom psykiatri och geriatrik i sin framtida profession som legitimerade sjuksköterskor.

Maria Gotfredsen är en av de professionella skådespelare som deltagit i det pedagogiska utvecklingsprojektet. Bild från Teater Scratch uppsättning Bland andra koraller. Foto: Viveka Österman

Vi har blivit beviljade medel från Luleå tekniska universitets pedagogiska fond för att kunna fortsätta och utveckla vårt projekt under kommande terminer...

Skammens ansikten och längtan efter liv

text CHRISTINA RESLEGÅRD

Göran Larsson är präst, psykoterapeut, föreläsare och författare.
Foto Elin Wennemyr.

Skam är en känsla som någon gång drabbar oss alla. Den kommer i varierande former och styrka. I sin starkare form drabbar den självkänslan och livsglädjen och bidrar till stress, nedstämdhet och känslor av otillräcklighet. Christina Reslegård, psykiatrisjuksköterska och psykoterapeut, skriver här om skam utifrån en föreläsning och en bok av prästen och psykoterapeuten Göran Larsson.

GÖRAN LARSSON TECKNAR under en föreläsning dag bilder av skammen i dess många skepnader och visar hur den kan ta makten över våra liv. Göran Larsson är präst och psykoterapeut verksam vid S:t Lucas Dalararna. Han är också författare, föreläsare och utbildare. Under dagen blandar Göran egna erfarenheter av skam med material från sin bok "Skamfilad – om skammens många ansikten och längtan efter liv". Han illustrerar också med exempel från sin praktik.

Skam förekommer i olika grad och med olika effekt på individen. Den milda varma skammen hjälper mig att skydda mig från andra när detta är i mitt eget intresse. Den gör också att jag slår ned blicken och vänder mig

bort när jag kommer för nära det som är intimt och privat för andra. Den talar om när det är dags att sätta en tydlig gräns för min integritet. Den milda skammen vill fostra oss till varsamhet och omsorg. Den milda skammen förstärks ofta i relation till andra människor genom deras oförstånd, oförmåga eller illvilja. Man blir skammad av någon annan.

Måttligt skamfyllda människor har ett mer diffust obehag i sitt inre men saknar ofta ord eller bilder för att beskriva den skam de bär på. De kan känna en längtan efter att känna sig mer levande. De vet att det någonstans finns mer livskänsla att få men inte hur de ska nå dit. En del beskriver detta tillstånd som att leva under en ▶



► glaskupa. Många skammade människor lever med ett vemod och har svårt att känna sig riktigt nöjda och tillfreds.

Den skam som kommer av att bli skammad på ett mer ihållande och omfattande sätt kan vi benämna massiv, majestätisk eller monumental skam. En människas liv regeras på ett genomgripande sätt. Skammen är kall och giftig. Man känner sig nedvärderad, avklädd eller hotad. Hela existensen blir ifrågasatt och kommer i gungning.

Man kan beskriva stegringen av skam som en kedja av ord: förlägenhet förvirring, fördumning, förnedring, förtvivlan, förakt, förlamning, förgiftning och förintelse. Den massiva skammen kan ge sig till uttryck bland annat som:

- Fobier
- Panikångest
- Depression
- Beroende
- Kontrollbehov

Alla känner skam. Ingen vill prata om det man skäms för. Ju mindre vi vet och talar om skam desto större makt får den över våra liv. Skam leder fram till att individen tänker:

Samordnad Individuell Plan – utifrån brukarens behov

Arbetar du i sjukvård och socialtjänst? Då ska du vid behov samordna dina insatser med en Samordnad Individuell Plan (SIP). Informera dig och dina brukare om denna möjlighet!

"Det känns som om de är mina hjältar"

"Jag behöver inte längre vara i ständig beredskap"

"Det var mig det handlade om"

"Vi får ägna oss mer åt att vara föräldrar"

Prins SIP!

REGION VÄSTERBOTTEN
PrinSIP! Socialpsykiatrisk kurskapscentrum i Västerbotten, Region Västerbotten, www.i-nod.se/sip

■ Jag vet inte hur man gör när man lever.

■ Jag har känt mig som en fusk hela livet.

■ Jag är en totalt onödig människa.

■ Jag är fel.

Skammens rötter finns i det lilla barnets uppgift att bli till som människa. För att bli det krävs spegling av vuxna med förmåga till uthållig kärlek. Barnet behöver inte perfekta föräldrar eller en perfekt uppväxt. Barnet behöver en barndom där det emellanåt tillfogas sår som kan läkas i och genom gemenskap.

Människan lever i många världar samtidigt. Man finns i den fysiska världen, den psykiska världen, trons värld och i omvärlden. Skam är inte bara en individuell känsla. Det finns också en social överenskommelse om vad som är skamligt som skiljer sig mellan kulturer och generationer. Den sociala skamkoden förändras över tid. Idag är den sociala skamkoden i vårt land under omprövning eller kanske befinner den sig i upplösning. Det mest privata och intima visas upp i offentlighetens ljus (gärna i tv).

Hur ska vi då komma hem, hem till oss själva där vi kan vara tillhöriga, tillräckliga och tillfreds? Enligt Göran Larsson finns några vägvisare:

- Behåll dina vackra drömmar
- Våga bli berörd
- Bejaka din historia men lev i nuet
- Hedra dig själv
- Bestäm dig och gör något
- Hitta din flock
- Träna självkänslan
- Var din livsväg trogen

LÄS MER

Göran Larssons läsvärda bok Skamfilad – om skammens många ansikten och längtan efter liv är utgiven 2007 på Cordia förlag.

Mer information finns också på www.kopparormen.se

www.slso.sll.se

Sjuksköterskor

till Psykiatri Södra Stockholm

Psykiatri Södra Stockholm är under utveckling! En lång socialpsykiatrisk tradition i form av personkontinuitet, hög tillgänglighet samt ett levande, välintegrerat och välutvecklat brukarinflytande ska med bibehållen profil anpassas till en mer diagnosbaserad verksamhet.

Vill du vara med i utvecklingen tillsammans med oss?

Vi söker nu sjuksköterskor till våra heldygnsvårdsenheter i Farsta, Gubbängen, Hagsätra, Haninge, Nacka och Södermalm.

Arbetsuppgifter:

På heldygnsvården har sjuksköterskan en central roll i den medicinska och psykiatriska omvårdnaden av patienten i nära samarbete med andra yrkesgrupper. Personalen arbetar med fokus på att upprätta en god relation till patienten och att planera innehåll och mål för vården. Vi samverkar och samordnar vårdplanering med vårdgrannar såsom öppenvård, kommun, beroendevård och primärvård. Patientens nätverk och anhöriga är en viktig resurs.

Anställningsform:

Tillsvidare, schemalagd arbetstid

Kvalifikationer:

Du är legitimerad sjuksköterska gärna med specialistutbildning i psykiatrisk omvårdnad. Erfarenhet av psykiatriskvård och beroendevård är meriterande.

Personliga egenskaper:

Vi lägger stor vikt vid personlig lämplighet. Arbetet kräver att du har lätt för att samarbeta och har en förmåga att möta människor i skiftande tillstånd och olika situationer

Information om tjänsten lämnas av:

Personalhandläggare Lena Karin Eriksson
tel:070-484 3917
Personalhandläggare Annika Dandanel
tel:070-484 54 22

Fackliga företrädare:

Vårdförbundet Ulrika Sundbye
tel:08-123 404 93

Välkommen med din ansökan via

www.jobb.sll.se/slso

refnr SLSO-15-64371

Sista ansökningsdatum 2015-04-06



Save the date!

NARRATIVE NURSING

NORDIC CONFERENCE OF MENTAL HEALTH NURSING

14-16 SEPTEMBER 2016

BÖRSHUSET – MALMÖ

WWW.NARRATIVENURSING.SE

ARRANGERAS AV PRF OCH PSSN



Psykiatriska
Riksföreningen
för Sjuksköterskor

Social- psykiatrisk vision

text Per Enarsson och Mats Ewertzon

i specialistsjuksköterskekompetens
inom psykiatrisk vård

Per Enarsson och Mats Ewertzon vill med denna artikel diskutera en socialpsykiatrisk vision i förhållande till specialistsjuksköterskans yrkeskompetens inom psykiatrisk vård.

I samhället kan vi sedan länge urskilja olika förklarings- och förståelsemodeller till varför en person drabbas av psykisk sjukdom eller ohälsa...

**VI ÄR TVÅ SPECIALISTSSJUKSKÖ-
TERSKOR** med flerårig erfarenhet av psykiatrisk vårdverksamhet. Per arbetar idag som förvaltningschef för vård- och omsorg i Katrineholms kommun och Mats som lektor/forskare vid Ersta Sköndal högskola och Nationellt kompetenscentrum anhöriga. Sedan våren 2014 är vi båda styrelseledamöter i den ideella föreningen Socialpsykiatriskt forum.

I samhället kan vi sedan länge urskilja olika förklarings- och förståelsemodeller till varför en person drabbas av psykisk sjukdom eller ohälsa. Den ena polen kan sägas utgöra den "objektiva förklaringsmodellen" där förklaringen söks i medicinska orsaker som genetik, hereditet

och sjukdom. Sammantaget för ett sådant synsätt är att det tar sin utgångspunkt i att psykisk sjukdom har en biologisk orsak – och ska behandlas därefter. Därmed tilldelas vårdaren också en expertroll.

Den andra polen kan sägas utgöra en förståelsemodell för vad som händer hos en person som drabbas av psykisk ohälsa, vilka samhällsprocesser som kan bidra till att personen utvecklar ohälsa och vilka processer som hjälper att återvinna upplevd hälsa. Denna förståelsemodell tar sin utgångspunkt i personens egen upplevelse av hälsa – "den subjektiva förklaringsmodellen". Vårdaren blir stödare och personen som drabbats experten. Det är här vi menar att ett socialpsy-

kiatriskt synsätt kan hjälpa såväl den som drabbats som den som vårdar/stödjer.

Vår erfarenhet är att den objektiva medicinsk-biologisk modellen i det närmaste har hegemoni i psykiatrisk vård. Samtidigt vet varje sjuksköterska som är verksam inom psykiatrisk vård att det sociala stödet är avgörande för en persons möjligheter till återhämtning. Har personen bostad, jobb, vänner? Finns det stödjande system som inte stigmatiserar den som drabbats av psykisk ohälsa? Ändå räknas dessa omständigheter ofta inte in i behandlingen.

Socialpsykiatri – vad är det?
Vi ska försöka bena ut begreppen vision och socialpsykiatri? ▶



Per Enarsson är leg.ssk och doktor i omvårdnad. Förvaltningschef för vård- och omsorg i Katrineholms kommun.

Mats Ewertzon är leg. sjuksköterska och filosofie doktor. Lektor/forskare vid Ersta Sköndal högskola och Nationellt kompetenscentrum anhöriga.

► Enligt Wikipedia kan vision definieras som ett framtida tillstånd man vill uppnå. En vision är alltså något tentativt, ett långsiktigt mål att sträva mot.

Begreppet socialpsykiatri återfinns i en rad sammanhang med varierande definitioner. I en krönika från 2004 gav dåvarande ordförande Olle Östman för Socialpsykiatriskt forum en beskrivning av socialpsykiatri (utifrån en vetenskaplig artikel av Stefan Priebe och Asmus Finzen) med tre betydelsefulla begrepp:

■ Ett teoretiskt och empiriskt vetenskapsområde. Där socialpsykiatri kan ses som en av tre huvudspecialiteter för psykiatrisk forskning. De andra är biologisk psykiatrforskning samt psykologisk/psykoterapeutisk forskning.

■ En politisk-ideologisk rörelse. Denna motsvaras i stort av utvecklingen av tidigare asyl- och utveckling mot öppenvårdsbaserad psykiatri med de psykiskt sjuka i vårdformer integrerade i samhället.

■ Ett sätt att praktiskt tillämpa psykiatrisk vård. Detta omfattar nya vårdformer och då särskilt för svåra och långvariga psykiska sjukdomar. Vården inkluderar socialt arbete, boendestöd, sysselsättning, anhörigstöd. Vårdighet och respekt i vården betonas.

Östman nämner att efter 1995 års psykiatrireform innefattar socialpsykiatri på många håll i Sverige socialtjänstens verksamhet för psykiskt funktionshindrade. Det är en betydelse av begreppet, men det är vidare än så. I den vision som antogs år 2008 för Socialpsykiatriskt forum framkommer framförallt de två sista betydelsefulla av begreppet: "Socialpsykiatriskt forums

vision är att samhället utformas så att uppkomsten av psykisk ohälsa begränsas. Funktionshindrar till följd av sådan ohälsa skall minimeras och diskrimineringen av personer med psykisk funktionsnedsättning skall upphöra. Samhällets insatser ska vara lättillgängliga och utformade med utgångspunkt i den enskildes villkor, så att alla får möjlighet till återhämtning och kan leva sitt liv utifrån sina egna behov och önskemål."

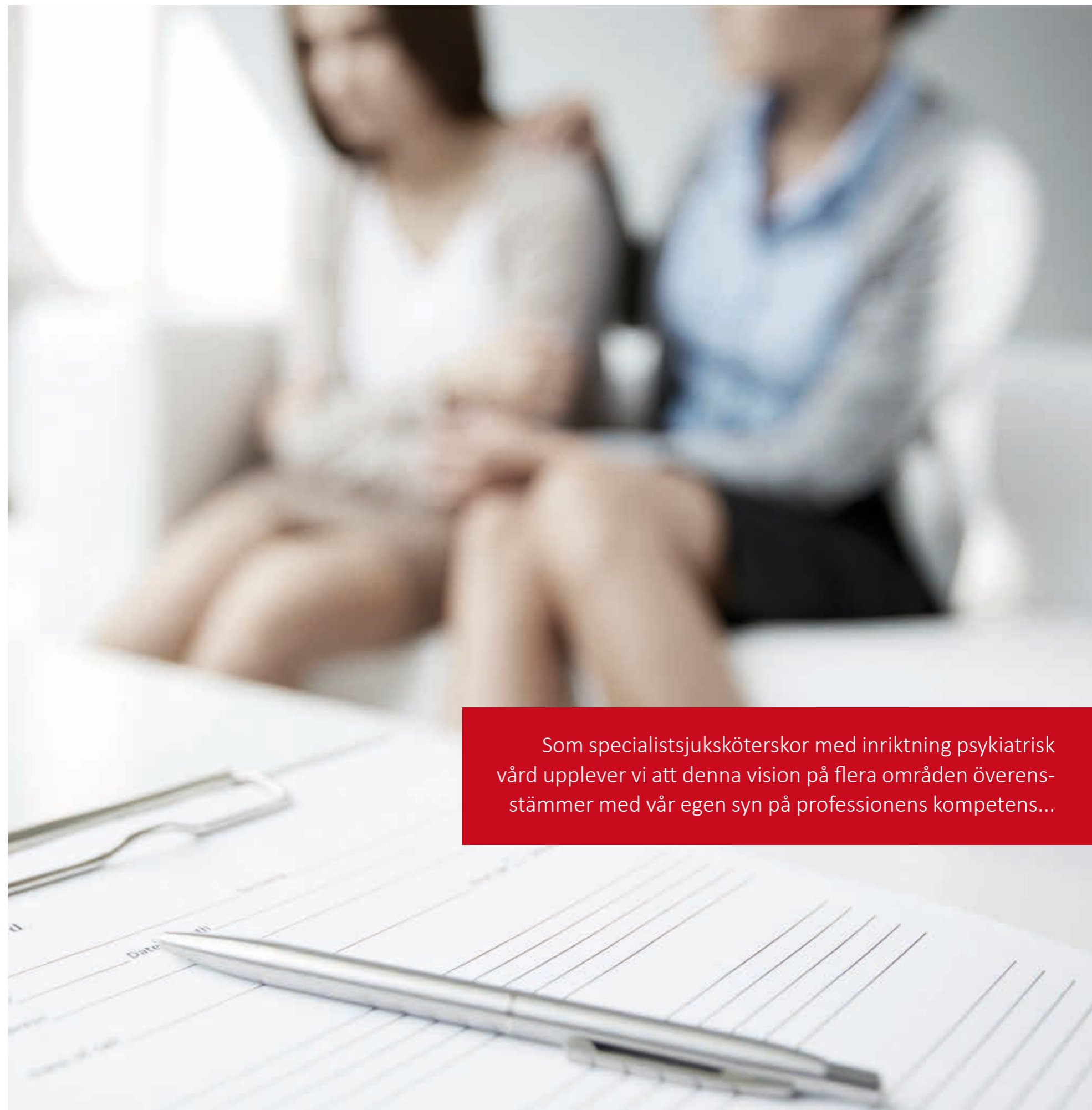
Kort sagt, det är en vision som betonar ett samhällsideologiskt och praktiskt perspektiv där prevention, acceptans och individuell anpassning är centralt.

Psykiatrisjuksköterskans socialpsykiatriska kompetens

Vad har denna socialpsykiatriska vision med specialistsjuksköterskans kompetens att göra? Som specialistsjuksköterskor med inriktning psykiatrisk vård upplever vi att denna vision på flera områden överensstämmer med vår egen syn på professionens kompetens. Visionen är också på flera områden tydligt i linje med den senaste versionen av Psykiatriska riksföreningen för sjuksköterskors kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterskan i psykiatrisk vård från 2014. Bland annat framgår där att specialistsjuksköterskan inom psykiatrisk vård skall ansvara för att arbeta förebyggande hälsofrämjande för att bibehålla och främja hälsa på person, grupp och samhällsnivå. Även när det gäller samverkan och ledarskap framgår att specialistsjuksköterskan inom psykiatrisk vård ansvara för att identifiera och analysera etiska frågeställningar och i samverkan organisera vård samt kommunicera med företrädare för olika samhällsinstitutioner

och vårdgivare för utveckling av en god och säker vård. Likaså när det gäller forskning, utveckling och utbildning framgår att ansvara för att bidra till ökad kunskap om och förståelse för psykisk ohälsa i samhället. Detta är några områden där vi tycker oss se en överensstämmelse mellan en socialpsykiatrisk vision och specialistsjuksköterskans kompetens inom psykiatrisk vård.

Vi är övertygade om att många av oss sjuksköterskor i psykiatrisk vård har en vision om att tydliggöra ett samhällsideologiskt och praktiskt perspektiv, där ett preventivt, accepterande och individuell anpassat synsätt alltmer utvecklas. Ett synsätt där specialistsjuksköterskans roll också skulle kunna vara viktig för att främja psykisk hälsa i samhället hos befolkningen som helhet. I Socialpsykiatriskt Forum vill vi verka för att patienter/brukare, närstående, professionella och andra intresserade möts och tillägnar sig och delar kunskap och erfarenheter, samt stimulerar varandra till att utveckla, sprida och tillämpa socialpsykiatriska synsätt i praktisk verksamhet. Att öka medvetenheten och kunskaperna kring personer med psykisk ohälsa och kring det socialpsykiatriska fältet. Socialpsykiatriskt Forum skall kunna utgöra en kritisk och reflekterande fora/massa/grupp när samhälleliga reformer, nya metoder och modeller genomförs och diskuteras. Vi vill instämma i vad Östman skrev 2004, "det är uppenbart att det finns ett starkt behov av att stödja och utveckla socialpsykiatriska synsätt". Ett synsätt som vi menar finns behov av och det är betydelsefullt att sjuksköterskor inom psykiatrisk vård medverkar i att integrera och utveckla.



Som specialistsjuksköterskor med inriktning psykiatrisk vård upplever vi att denna vision på flera områden överensstämmer med vår egen syn på professionens kompetens...

LÄS MER

Priebe, S., & Finzen, A. (2002). On the different connotations of social psychiatry. *Social Psychiatry Psychiatric Epidemiology*, 37, 47-49.

Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor. (2014). Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen inriktning psykiatrisk vård. Stockholm: Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor; Svensk sjuksköterskeförening.

Socialpsykiatriskt forums hemsida: www.socialpsykiatrisktforum.nu

Östman, O. (2004). Krönika: Vad är socialpsykiatri? www.socialpsykiatrisktforum.nu/material/kronikor/olle_ostman_2004



RECENSIONER



TITEL **Märta och Hjalmar Söderberg En äktenskapskatastrof**
FÖRFATTARE **Johan Cullberg och Björn Sahlin**
FÖRLAG **Natur & Kultur**
UTGIVNINGÅR **2014**
RECENTENT **Gunnel Svedberg**

En vårdkatastrof

Vi vet det redan, vi sjuksköterskor som arbetade inom psykiatrisk heldygnsvård på "Kvinnas" under 1960 och 70-talen. Det är bara alltför välbekant med de ångestfyllda kvinnor som oroligt undrade när de skulle få komma hem till sina barn, och som befarade att mannen övergivit dem. Kvinnorna som ville ha besked om vad det var för mening med vården och som anade att det inte fanns någon, utan att det handlade om tvångsvis förvaring i brist på alternativ för fattiga och övergivna personer. Patienter som blivit kvar inom de stora institutionerna från en tid vid början av förra sekelskiftet då psykiatriens vetenskapliga företrädare förkunnade att "originalen" skulle bort från den synliga samhällsmiljön. På institutioner skulle de hindras att sätta mindervärdiga barn till världen. Patentjournaler från första hälften av 1900-talet innehåller inte sällan nedsättande, moraliserande omdömen om patienters personlighet. Diagnoser varslade om obotlighet och livslång internering. Tre års psykisk sjukdom, med läkarintyg som styrkte "obotlighet", sågs som giltigt skäl till skilsmässa. För att underlätta personalens vardagsvedermödor med de "svårskötta", missnöjda och krävande kunde man åtminstone flytta den mest besvärliga patienten någon



En av författarna är Johan Cullberg, psykiater och psykoterapeut som tidigare bland annat skrivit boken **Skaparkriser: Strindbergs inferno och Dagermans (1992) samt den självbiografiska Mitt psykiatriska liv: Memoarer (2009)**. Foto: Cato Lain

annanstans. Patienten hördes sällan om saken och kunde i varje fall inte påverka en rörelse mot socialt nedgraderande, till ännu torftigare vårdmiljöer inom institutioner med mer eller mindre tydligt uppdrag att tillhandahålla förvaringsplatser för oönskade i familjer och samhälle.

Jag glömmer inte besöket på S:t Eriks sjukhus vid slutet av 1960-talet, då vi vårdlärare

sökte ytterligare praktikplatser för sjuksköterskeutbildningen. Bakgrunden var att den nya utbildningsplanen avsåg att ge en positiv bild av psykiatrisk vård redan under första terminen, för att öka intresset för denna vårdgren. En vacker men helt orealistisk tanke. De psykiatriska institutionerna var fysiskt nerslita och heldygnsvården hopplöst bortom rimliga krav på psykiatrisk vård. S:t Eriks psykiatriska avdelning trotsar all beskrivning i elände. Redan kl. 15 nattades de gamla. Gardinerna drogs för och ett antal patienter försågs med skyddshandskar. Uppegående patienter satt i dagrummet och tittade tomt framför sig. Kristina, en patient som kände igen mig från Långbro sjukhus, bad mig enträget ta mig därifrån. Jag mindes Kristina som en av många "kroniker" som borde fått äldreboende med viss tillsyn och skulle klarat detta väl. Men det saknades alternativa bostadsmiljöer och ovilja, också rädsla för att ta emot personer från mentalsjukhus för mer värdigt och ändamålsenligt boende.

Det är sällan som något av dessa många kvinnoöden från psykiatriens förflutna uppmärksammas och att deras livshistoria blir skriven. Boken om Märta Söderberg är ett välkommet undantag. Författarna ger en bild av makarna Söderbergs äktenskap och Märtas förtvivlan och desperata, kanske alltför utlevande kamp mot skilsmässa och konfrontationer med den undflyende maken. Hon mister inte

Vi behöver spännande, väldokumenterade, infallsrika, personligt kommenterande historieskildringar, som i denna bok, om enskilda individers upplevelser och livsvillkor...

bara sin man, utan får inte heller träffa sina barn eller besöka sitt hem. Motiven till tvångsintagning på sinnessjukhus, diagnoserna och journalernas uppgifter om patienten Märta Söderberg ges stort utrymme i boken och granskas med inlevelse och stor sakkunskap. Att Märta Söderberg led av en svår reumatisk sjukdom bidrog ytterligare till att hon förpassades mellan vårdinrättningar som tycktes anse att hon inte var "ett fall för dem". Märta Söderbergs öde diskuteras också i relation till Hjalmar Söderbergs författarskap i termer av "Om mordets frestelse och själamordets möjlighet". Vägen gick från sinnessjukhusen Långbro och Konradsberg till avdelningen för obotligt sinnessjuka, "dårasylen" vid Stockholms Stads Allmänna Försörjningsinrättning på Kungsholmen, allmänt kallad S:t Erik. Som ett kvadröjande minne från mitten av 1800-talet då anstalten var arbets- och försörjningsinrättning för tillfälligt nödställda, fanns också det skräckbemängda namnet Grubbens, en fasa för fattiga gamla. 1920 blev det officiella namnet S:t Eriks sjuk- och vårdhem. Märta Söderberg dör som fattighjon 1932, 61 år gammal och begravdes i ensamgrav. Inte ens i familjegraven var hon välkommen.

Vi behöver spännande, väldokumenterade, infallsrika, personligt kommenterande historieskildringar, som i denna bok, om enskilda individers upplevelser och livsvillkor. Skildringar av detta slag behövs också för att förstå



Märta Söderberg föddes som Märta Abenius 1871 och dog 1932. Denna bild uppges vara tagen i Stockholm omkring 1886. Foto från Göteborgs universitetsbibliotek.

mer av bakgrunden till hospitalpsykiatriens uppbyggnad vid sekelskiftet 1900, dess otillräckliga förmåga att möta förväntningar på bot och omvårdnad, samt bakgrunden till avvecklingen vid slutet av 1900-talet.

Det kunde ha varit ytterligare en underrubrik till boken: En vårdkatastrof.



RECENSIONER

Ömt men plågsamt om sjukdom och död



Och runt mig faller världen är Marit Sahlströms debutroman. Foto: Helene Ringberg



TITEL **Och runt mig faller världen**
FÖRFATTARE **Marit Sahlström**
UTGIVNINGÅR **2015**
FÖRLAG **Ordfront**
RECESENT **Sebastian Gabrielsson**

Marit Sahlström, född 1976, arbetar som pedagog och föreläsare med fokus på unga i riskzonen för

utanförskap. Och runt mig faller världen är hennes debutroman som delvis bygger på självbiografiska händelser.

I korta ögonblicksbilder som växlar mellan nu och då får vi en berättelse om en familj som faller sönder i sjukdom och död. De varma, levnadsglada barnen försvinner när Odjuret kommer. Odjuret som vill död och inte liv.

Odjuret som kommer och sen aldrig riktigt försvinner.

Berättarjagets yngre syskon insjuknar i ätstörningar och den vård som erbjuds beskrivs som otillräcklig. Det är en vård som skuldbelägger närstående genom att se dem som en del av problemet och inte av lösningen. En vård som står handfallen när patienten inte reagerar som

föväntat på behandlingen. Men samtidigt också en vård som inte ger upp.

Boken är en drabbande berättelse om undergång och överlevnad. Perspektivet är samtidigt både nära och distanserat. Den sorg och maktlöshet som förmedlas är bitvis mycket plågsam, men det finns en poetisk ömhet i språket som gör berättelsen möjlig att uthärda.

Skrämmande om läkemedel

TITEL **Piller & profiter**
FÖRFATTARE **John Virapen**
FÖRLAG **bookLund**
UTGIVNINGÅR **2008**
RECESENT **Henrika Jormfeldt**

Författaren John Virapen är svensk medborgare, född 1943 och uppvuxen i Brittiska Guyana av indiska föräldrar. I början av 60-talet studerade han medicin i England och erhöll senare en doktorsgrad i psykologi i USA. Efter att ha flyttat till Sverige har författaren varit verksam som musiker och folkparksartist för att slutligen under drygt 30 år arbetat som VD inom läkemedelsindustrin.

John Virapen har som verksam inom åtskilliga läkemedelsföretag, såväl svenska som internationella, haft möjlighet att få ett inifrånperspektiv på de mål och syften som driver läkemedelsindustrin. I denna bok beskriver han sina erfarenheter av hur läkemedel som Fontex, Zyprexa, Humaninsulin och Strattera introducerades och fick godkännande i land efter land. Enligt författaren skedde detta utan att forskning kunde påvisa att den verksamma substansen hade någon som helst effekt på problemet eller diagnosen och än värre att biverkningar om flerfaldigt ökad självmordsrisk mörkades och inte kom till myndigheternas kännedom.

Den historia av etnisk ojämlikhet i kombination med den företagskultur som råder i en marknadsekonomi vävs samman på ett personligt och innehållsrikt sätt som gör det mycket svårt att lägga ifrån sig boken innan den är färdigläst. Författaren beskriver med en slående detaljrikedom, som bara den som har egen erfarenhet kan ha, hur läkemedelsföretag påverkar både läkare och föräldrar till barn med diagnosen ADHD att äta psykofarmaka.

Boken kom ut redan 2008 och fick då en del uppmärksamhet, men känns högaktuell även idag. Att John Virapen efter att han slutat sitt arbete som VD



på Eli Lilly tycks ha haft ett visst samröre med KMR gör att det finns extra anledning att förhålla sig kritisk till bokens budskap. Med detta förbehåll vill jag ändå rekommendera boken till alla som någon gång undrat hur det kommer sig att argumenten för medicinering ofta ter sig ovetenskapliga och ofullständiga och att förhållandevis allvarliga irreversibla biverkningar ägnas så relativt sett lite tid och intresse i den läkemedelsinformation och de bedömningar som föregår ordination till enskilda patienter.

Det är en angelägen bok som det vore synd att helt förkasta på grund av sammanblandning med scientologisektens antipsykiatriska frontorganisation, även om detta förstas påverkar trovärdigheten. Att författaren med sin kännedom om läkemedelsindustrins aggressiva marknadsföring och bristande vetenskapliga prövning anger oron för sin egen sons framtid som anledning att berätta sin historia sätter skildringen i ett skrämmande perspektiv. Ett perspektiv som kan vara av värde för psykiatrisjuksköterskor att känna till i funktionen som patientens förtrogne företrädare i vården.

BROSCHEN



Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor har låtit ta fram en brosch för specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård. Broschen är 22 mm i diameter, i metall och blå emalj med texten "Specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård" och en blå fjäril. Fjärilen är en symbol för psykisk hälsa. I grekisk mytologi sågs fjärilen som en symbol för förändring och förknippades med själens gudinna Psyche. Den blå färgen sägs bland annat symbolisera visdom, tillit, förtroende och sanning. Specialistsjuksköterska är en skyddad yrkestitel som bara får användas av legitimerad sjuksköterska som avlagt specialistsjuksköterskeexamen eller har en äldre vidareutbildning eller direktspecialisering.

Pris 179:- (inklusive frakt inom Sverige). Beställes genom inbetalning till PRF:s bankgiro 5118-1592. Ange namn och adress i meddelandefältet.



Verktyg för samtal

TITEL **Motiverande samtal i arbete med ätstörningar**
FÖRFATTARE **Liria Ortiz**
UTGIVNINGÅR **2014**
FÖRLAG: **Gothia**
RECESENT **Anja Söderberg**

Liria Ortiz är leg. psykolog och leg. psykoterapeut, samt föreläsare och författare. Hon utbildar och handleder i MI och har skrivit boken "Motiverande samtal i arbete med ätstörningar", som riktar sig till alla som i sin yrkesroll arbetar med personer som lider av ätstörningar. Boken syftar till att ge läsaren praktiska verktyg och redskap för att kunna använda sig av motiverande samtalsteknik i mötet med personer som lider av ätstörningar.

Boken börjar med en kort,

inledande faktabeskrivning om vad ätstörningar är för något. Därefter följer en förklaring till vad MI innebär, och följande kapitel beskriver sedan hur MI kan appliceras i samtal med personer som just lider av ätstörningar. Författaren ger kontinuerligt tydliga och konkreta exempel på hur ett motiverande samtal kan gå till, vilket görs med hjälp av fallbeskrivningar. I slutet av boken finns dessutom ett flertal fallbeskrivningar samlade, dessa är hämtade från författarens kliniska verksamhet och beskriver olika samtalsituationer där MI har använts med både patienter och närstående.

"Motiverande samtal i arbete med ätstörningar" kan ge idéer till hur en dialog kan förbättras i mötet med en person som lider av ätstörningar och har låg motivation till förändring. Författarens tydliga exempel och väl beskrivna dialoger gör det lätt för läsaren att ta till sig budskapet med motiverande samtal, och skulle kunna ge vissa verktyg att använda sig av i samtal som många gånger kan ses som svåra. Författaren är tydlig med att motiverande samtal inte ska ses som en behandling i sig, vilket jag anser viktigt att poängtera i sammanhanget.

Jag kan tycka att situationens

komplexitet stundtals tappas bort, och jag skulle önska en ännu tydligare koppling till varför motiverande samtal är lämpligt vid just ätstörningar. Jag får känslan av att ordet "ätstörningar" många gånger skulle kunna bytas ut mot något annat ord eller problem, och jag saknar en mer problematiserande diskussion som tar större hänsyn till den komplexitet som ätstörningar faktiskt innebär. Jag tycker även att bokens titel är missvisande, som psykiatrisjuksköterskor arbetar vi i första hand med människor som inte enbart kan beskrivas med en diagnos.



Vi gratulerar Eva Lindgren, psykiatrisjuksköterska som i december försvarade sin avhandling vid Luleå tekniska universitet.

GRATIS EVA?

Hur känns det nu när disputationen är avklarad?

Det är väldigt skönt att jag är klar och jag känner mig stolt och glad för det jag har åstadkommit. Fast jag har fortfarande faktiskt lite svårt att fatta att det är färdigt. Det är flera som sagt att man hamnar i nån slags eufori efter disputationen, och att jag ska vara rädd om den känslan och försöka bevara den så länge jag kan, men jag kan inte direkt påstå att jag hamnade i det tillståndet.

Hur kom det sig att du började forska?

Ända sedan jag läste magisterprogrammet har jag varit sugen på att forska och när forskarskolan inom Hälsovetenskap på Luleå tekniska universitet startade 2010 såg jag min chans att kunna göra det utan att behöva pendla till något annat universitet. Transition och överflyttning från barnsjukvård till vuxensjukvård var givet ämne från början och det var min erfarenhet från psykiatri som avgjorde inom vilken verksamhet forskningen skulle genomföras.

Vad heter avhandlingen?

"It's all about survival" Young adults transition within psychiatric care from the perspective of young adults, relatives, and professionals eller på svenska "Det handlar om att överleva" Unga vuxnas transition inom psykiatrisk vård från unga vuxnas, närståendes och personalens perspektiv.

Vad handlar den om?

Den handlar om unga vuxna med psykisk ohälsa och deras överflyttning från barn- och ungdomspsykiatri (BUP) till vuxenpsykiatri. Denna överflyttning sker samtidigt som många andra förändringar sker i deras liv. De blir myndiga och förväntas fatta egna beslut om sin vård och deras närstående blir inte delaktiga i vården på samma sätt som tidigare. Det är också stora kulturella skillnader mellan BUP och vuxenpsykiatri som

påverkar processen. Begreppet transition står för alla dessa förändringar och hur den unga vuxna klarar att hantera dessa förändringsprocesser blir avgörande för den fortsatta vården inom vuxenpsykiatri.

Om du skulle sammanfatta dina viktigaste resultat...

Resultatet av mina studier visade att de förändringsprocesser som unga vuxna genomgår dvs. olika typer av transition sker i en komplex kontext och att överflyttningen från BUP till vuxenpsykiatri också påverkas av andra aktörer som primärvård, skola, arbetsförmedling, familjehem, behandlingshem. Det är otroligt viktigt att de unga vuxna får stöd och ges möjlighet att hitta sin egen inre motivation för att kunna ta ansvar för beslut som rör deras psykiska hälsa och fortsätta ta emot vård inom vuxenpsykiatri när de behöver. Genom trygga relationer med personal som bemöter dem utifrån den person de är och tar hänsyn till deras mognadsnivå skapas motivationen. De behöver också stöd i att uttrycka sina tankar och känslor i en stödjande vårdmiljö för att bygga upp hopp om att livet kan förändras. Det ger också hopp om att det lönar sig att fortsätta kämpa för att nå hälsa och välbefinnande. Vid brist på stöd och möjlighet för unga vuxna att skapa tillitsfulla trygga relationer till vårdpersonal, ökar risken för att de avbryter vården trots att de är i behov av hjälp och stöd. Resultaten visade även att det var viktigt att vården har en öppen och inkluderande attityd emot närstående. De bär ett tungt ansvar för sina unga vuxna, särskilt i situationer när de unga vuxnas behov av vård inte blir tillgodosedda. Trots att början ibland blir för tung och de nästan inte klara hantera sin egen livssituation, kan de inte släppa taget eftersom det inte finns någon annan som tar ansvar. För att närstående ska orka fortsätta kämpa behöver de själva stöd för att klara av sin livssituation. De närstående önskar också större

möjlighet att vara delaktiga i vården och det kan i sin tur leda till ökad tillit och förtroende för den vård som erbjuds de unga vuxna.

Hur kan man använda resultaten?

Resultaten kan användas när det är dags för att någon ska avsluta sina kontakter på BUP och vid planering av en eventuell överflyttning till vuxenpsykiatri. Jag tror att det är viktigt att personalen inom psykiatri har kunskap om de förändringsprocesser som de unga vuxna genomgår och att överflyttning innebär mer än att byta avdelning. Överflyttningen behöver planeras och genomföras i samarbete med BUP, VP och familjen för att en bedömning ska kunna ske utifrån varje enskild ung vuxens behov. Förutom behovet av psykiatrisk vård behöver man också bedöma i vilken grad den unga vuxna har en egen motivation till fortsatt vård och hur tillgången till socialt stöd ser ut. Om den unga vuxna får möjlighet att skapa trygga tillitsfulla relationer med personalen inom vuxenpsykiatri växer deras inre motivation till att ta emot vård. Det leder också till minskad risk för att de ska "falla mellan stolarna" under denna förändringsprocess. Resultatet kan även användas till att visa på hur viktigt det är att närstående ges möjlighet att vara delaktiga och att de erbjuds stöd i sin föräldraroll, trots att den unga vuxna blivit myndig.

Vad gör du härnäst?

Jag har nu en tjänst som lektor på institutionen för Hälsovetenskap vid Luleå tekniska universitet. Där undervisar jag på sjuksköterskeprogrammet på grundnivå och på avancerad nivå. Förhoppningsvis kommer jag också att finna någon möjlighet att fortsätta med forskning men just nu är jag inte involverad i något projekt.

Läs avhandlingen

www.ltu.se/staff/e/evalin-1.57799



Psykiatriska
Riksföreningen
för Sjuksköterskor

www.psykriks.se
www.facebook.com/psykriks
www.twitter.com/psykriks
styrelse@psykriks.se

PRF
c/o Henrika Jormfeldt
Bråddared
310 38 Simlångsdalen

Bankgiro: 5118-1592
Organisationsnummer:
812000-0693

STYRELSE 2014

ORDFÖRANDE
Samordnare forskarnätverket
Henrika Jormfeldt, Halmstad
070-355 55 43
henrika.jormfeldt@psykriks.se

VICE ORDFÖRANDE
Britt-Marie Lindgren, Umeå
070-643 33 08
britt-marie.lindgren@psykriks.se

LEDAMOT KASSÖR
Ewa Langerbeck, Lund
070-546 83 73
ewa.langerbeck@psykriks.se

LEDAMOT
Representant PSSN
Maria Åling, Stockholm
072-519 36 46
maria.aling@psykriks.se

LEDAMOT SEKRETERARE
Ansvarig hemsida och sociala
medier Jonna Järvsén, Göteborg
076-888 18 16
jonna.jarvsen@psykriks.se

LEDAMOT CHEFREDAKTÖR
Sebastian Gabrielsson, Luleå
070-548 38 64
sebastian.gabrielsson@psykriks.se

**LEDAMOT
MEDLEMSANSVARIG**
Karl-Henrik Forsman, Jönköping
070-631 18 93
karl-henrik.forsman@psykriks.se

LEDAMOT
Hampus Martinsson, Växjö
070-915 24 15
hampus.martinsson@psykriks.se

PSYCHE 2014

**CHEFREDAKTÖR OCH
ANSVARIG UTGIVARE**
Sebastian Gabrielsson, Luleå
070-548 38 64
sebastian.gabrielsson@psykriks.se

REDAKTIONSRÅD
Jonna Järvsén, Göteborg
jonna.jarvsen@psykriks.se

Erland Olsson, Uppsala
erland.olsson@sofosyne.se

Åsa Priebe, Södertälje
asa.priebe@gmail.com

Jörgen Öijervall, Varberg
jorgen.oijervall@hh.se

LOKALREDAKTÖRER
Mikael Nilsson, Varberg
0340-48 13 93
mikael.nilsson@lthalland.se

Christina Reslegård, Östersund
063-463 13 b
0640-166 37 a
christina.reslegard@jll.se

SENIOR KONSULT
Hans Bergman, Stockholm
hansbergman@telia.com

**REVISORER 2014
ORDINARIE**
Ingemar Wänebring, Bankeryd
036-30 78 58 b
036-32 31 40 a
ingemar.wanebring@rjl.se

Ulf Rogberg, Jönköping
ulf.rogberg@rjl.se

SUPPLEANTER
Jörgen Öijervall, Varberg
jorgen.oijervall@hh.se

Patrik Dahlqvist-Jönsson,
Halmstad
070-320 66 51
patrik.dahlqvist-jonsson@
lthalland.se

**VALBEREDNING 2014
SAMMANKALLANDE**
Mikael Nilsson, Varberg
0340-48 13 93
mikael.nilsson@lthalland.se

Jenny Molin, Umeå
Catarina Johansson, Jönköping

ÅRSMÖTE

PSYKIATRISKA RIKSFÖRENINGEN FÖR
SJUKSKÖTERS KOR KALLAR TILL

ÅRSMÖTE

torsdagen den 19 mars 2015 kl 16.15

GUNNESALEN, PSYKIATRINS HUS,
AKADEMISKA SJUKHUSET, UPPSALA

På dagordningen bland annat val till styrelsen och stadgeändringar

VARMT VÄLKOMNA!

Styrelsemöte i vintrigt Göteborg

text EWA LANGERBECK

Årets första styrelsemöte hölls helgen den 31 januari – 1 februari i ett vintrigt Göteborg med snöblask och plusgrader enligt västsvenskt manér. Tyvärr var styrelsen drabbad av manfall då en styrelsemedlem låg nedbäddad och en annan var hemma och tog hand om familjens nytillskott. Dock kunde vissa frågor avhandlas med hjälp av modern teknik!

Glädjande nog kan vi se en budget i balans och ett ekonomiskt överskott från 2014 som följer med oss in i det nya verksamhetsåret. Under mötet kunde vi gemensamt göra en tillbakablick på ett intensivt år där vi som föreningen kunnat medverka i många olika sammanhang och på flera arenor. Medlemsstidning har genomgått en förändring med bland annat ny layout och vi hoppas våra medlemmar upplever förändringen som positiv. Styrelsen tar tacksamt emot både synpunkter och material! Arbetet på att förbättra hemsidan är en av årets utmaningar. Våra tankar är bland annat att hemsidan ska bli mera lättillgänglig för besökare. Glädjande var även att styrelsen fått flera stipendieansökningar från medlemmar som kunde behandlas under mötet. Vi vill passa på att påpeka att det även efter sommaren finns möjlighet att söka stipendier för utveckling/fördjupning

av sjuksköterskans psykiatriska omvårdnadskunskap. För att ge flera möjligheter att beviljas stipendier har styrelsen föreslagit årsmötet att höja totalsumman i budgeten för 2015. Förutom planering inför årsmötet den 19 mars förbereddes årskonferensen "Delaktighet och utveckling" i Uppsala 19-20/3 och de sista detaljerna föll på plats. Vi ser fram emot en spännande konferens med ett mycket intressant program (se www.psykriks.se). Vi hoppas att vi blir riktigt många deltagare! Även planeringen för den Nordiska konferensen (PSSN) "Narrative nursing" i Malmö, september 2016 börjar ta form och Call for abstract kommer att skickas ut under den närmsta månaden. På länken www.narrativenursing.se kommer information att publiceras fortlöpande. Vi ser fram emot en givande konferens och att få träffa våra kollegor från när och fjärran.

På gång inom psykiatri och omvårdnad

2015

- Delaktighet och utveckling - Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskors årskonferens 19-20 mars Uppsala
- RPNC World Congress for Psychiatric Nurses 20-22 maj Banff, Kanada
- 21 st International Network for Psychiatric Nursing Research Conference 17-18 september, Manchester, England
- Dreiländerkongress – Pflege in der Psychiatrie 24-25 september Wien, Österrike
- On the history of social practice of psychiatric nursing and the patients situation in psychiatric facilities 9-11 oktober Stuttgart, Tyskland
- European Conference on Mental Health 21-23 oktober Riga, Lettland
- European Congress on Violence in Clinical Psychiatry 22-24 oktober Köpenhamn, Danmark
- APNA Annual Congress 28-31 oktober, Lake Buena Vista, Florida, USA



2016

- Narrative Nursing - Nordic Conference of Mental Health Nursing (PSSN/PRF) 14-16 september Malmö



GRUNDAT
1974

Karl Johansgatan 12
414 59 Göteborg

GÖTEBORGS PSYKOTERAPI INSTITUT

Anordnar i
Göteborg, Stockholm och Malmö med start HT 2015:

Grundläggande utbildning (Steg I) i psykoanalytisk teori och praktik

031-711 97 51 www.gpsi.se

Högaktuella konferenser inom psykiatrin

Juridiken bakom psykiatrisk tvångsvård



- Genomgång av aktuell lagstiftning
- Bedömning och patientkontakt
- Tvångsvård i praktiken
- Diskussion: Frågor och verkliga fall

▶ Stockholm 19 maj 2015 ▶ Göteborg 22 maj 2015

Telefonrådgivning inom psykiatrin



- Lär dig kvalitetssäkra bedömningar över telefon
- Sekretessfrågor och befogenheter
- Hur påverkar patientlagen din vårdarroll?
- Bemötande i telefon - självmordsnära personer

▶ Stockholm 14 april 2015 ▶ Göteborg 23 april 2015

Boka din plats idag!
www.teknologiskinstitut.se
031-350 55 00

Posttidning B

Psyche c/o Karl-Henrik Forsman
Trädgårdsgatan 19
564 33 Bankeryd

**BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen
med nya adressen
tydligt påskrivnen



Psykiatriska
Riksföreningen
för Sjuksköterskor

4 NUMMER

PRENUMERERA PÅ

Psyche
4000
KRONOR

se www.psykriks.se för prenumeration

Prenumerationspris för 2015 är 400:-/år.
Pris inom Norden 450:-/år, moms ingår med 6%.

Vid frågor kontakta prenumerationsansvarig Ewa Langerbeck,
tel 0705-46 83 73, ewa.langerbeck@psykriks.se

Vid medlemskap i PRF ingår prenumeration